

تاثیر سبک زندگی بر احساس امنیت اجتماعی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی رودهن

مجید کفاشی^۱

تاریخ دریافت:

تاریخ پذیرش:

چکیده

هدف مقاله حاضر، شناخت رابطه مولفه های سبک زندگی (سستی و مدرن) با احساس امنیت اجتماعی و دستیابی به الگوی نظری تحلیلی می باشد که با استفاده از تلفیق دیدگاه پیر بوردیو^۱ در مورد سبک زندگی و دیدگاه گیدنز، بوزان^۲ در مورد امنیت اجتماعی، مورد بررسی قرار گرفته است. پژوهش حاضر با طرح این پرسش ها که شاخص های سبک زندگی به چه میزان بر احساس امنیت اجتماعی موثر است؟ ضریب تاثیر کدام یک از عوامل و شاخص ها بیشتر است؟ تا چه اندازه مدل نظری محقق ساخته با واقعیت تجربی همسویی دارد؟ به تحلیل و تبیین موضوع پژوهش پرداخته است. روش پژوهش این پژوهش، پیمایشی و ابزار سنجش، پرسشنامه پنج گزینه ای مبتنی بر مقیاس لیکرت است. نمونه مورد مطالعه ۸۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی رودهن می باشند که با روش نمونه گیری طبقه بندی شده متناسب با حجم بر اساس دانشکده ها انتخاب شده اند. برای انجام مباحث مدلسازی از نرم افزار لیزرل^۳ استفاده شده است. نتایج این پژوهش در تبیین و مدلسازی بر وجود یک الگوی رابطه مستقیم بین شاخص های متغیر مستقل سبک زندگی سستی با متغیر وابسته احساس امنیت اجتماعی حکایت دارد. همچنین نتایج الگوسازی معادلات ساختاری حکایت از رابطه معکوس و منفی بین شاخص های متغیر مستقل سبک زندگی مدرن با متغیر وابسته احساس امنیت اجتماعی دارد. بنابراین به دیدگاه بوردیو در سنجش رابطه سبک زندگی با احساس امنیت اجتماعی و رابطه دیالکتیکی بعد ساختار عینی (سبک زندگی) و ساختار ذهنی (احساس امنیت) نزدیک می شویم.

واژه های کلیدی: امنیت اجتماعی^۴، سبک زندگی^۵

1- Pierre Bourdieu

2- Buzan

3- Lisrel

4- Societal Security

5- Life Style

مقدمه و بیان مساله

موضوع امنیت اجتماعی از جمله مباحثی است که در سال های اخیر مورد توجه محافل علمی و پژوهشی قرار گرفته و دلیل آن هم نقش قابل توجه مقوله امنیت اجتماعی و از آن مهم تر بحث احساس امنیت اجتماعی در تهدید و یا تقویت زیر ساخت های پیشرفت یک اجتماع است. احساس ناامنی، از مهمترین دغدغه های جوامع معاصر، به ویژه در کشورهای پیشرفته است؛ این بدین معنی است که گسترش این پدیده با سطح توسعه جامعه ارتباط داشته و به گونه ای، آینده اغلب جوامع محسوب می گردد (حسینی، ۱۳۸۶: ۷). «امنیت» پیش از آن که قابل تعریف باشد پدیده ای ادراکی و احساسی است یعنی این اطمینان باید در ذهن توده مردم، دولت مردان و تصمیم گیران به وجود آید که برای ادامه زندگی بدون دغدغه، امنیت لازم وجود دارد (کاظمی، ۱۳۵۲: ۱۱۷).

امنیت اجتماعی در متون غربی به معنای تأمین اجتماعی است و در زبان فارسی به معنای فضای امن اجتماعی، وضعیت سلامت و آرامش فرد در جامعه، و محفوظ ماندن از آسیب دیگران است. بعد ذهنی امنیت اجتماعی، شامل احساسی است که در بین افراد جامعه در مورد شرایط آن جامعه وجود دارد. اما بعد عینی به شرایطی گفته می شود که نه به احساس و نگرش های فردی بلکه به واقعیت های جامعه مربوط است. این دو بعد ممکن است بر هم منطبق بوده و یا تباین داشته باشد (غفاری و صفری شالی، ۱۳۸۸: ۸۰). از سویی افرادی مانند ولفرز نیز بر این باورند که، امنیت در معنای عینی فقدان تهدید در برابر ارزش های کسب شده را مشخص می کند و در معنای ذهنی فقدان ترس و وحشت را علیه ارزش ها معین می نماید (ولفرز، ۱۹۶۲: ۱۵۰). به طور کلی می وان گفت، مراد از امنیت اجتماعی این است که هر فردی در محل زندگی خود و اجتماع، احساس آرامش و آسایش کند و با اطمینان خاطر و به دور از هر گونه نگرانی به زندگی خود مشغول باشد (سفیری، ۱۳۸۷: ۱۴۶).

یکی از مفاهیم با اهمیت و پیچیده و جدید در دنیای امروز و در بسیاری از مباحث سیاسی، اجتماعی و اقتصادی موضوع و مفهوم امنیت است. امنیت از نیازها و ضرورت های پایدار فرد و جامعه تلقی می شود که فقدان یا اختلال در آن، پیامدها و بازتاب های نگران کننده و خطرناکی به دنبال دارد (ترابی و گودرزی، ۱۳۸۳: ۳۲)؛ به طوری که انسان مدنی برای زندگی در جمع و دستیابی به مراتب بالای رشد نیازمند امنیت و آرامش خاطر است که با رشد و نمو جرایم و انحرافات اجتماعی زمینه های ناامنی و شکل گیری کجروی در سطح

جامعه بیشترین دلهره را ایجاد می کند (ساروخانی، هاشم نژاد، ۱۳۹۰: ۸۲). احساس امنیت فرآیند روانی اجتماعی است که صرفاً بر افراد تحمیل نمی شود، بلکه اکثر افراد جامعه براساس نیازها، علایق، خواسته ها و توانمندی های شخصیتی و روانی خود در ایجاد و از بین بردن آن نقش اساسی دارند (بیات، ۱۳۸۸: ۳۲). نکته ای که باید به آن توجه شود، نقش و اهمیت وجود احساس امنیت در بین افراد جامعه در بعد ذهنی در کنار امنیت در بعد عینی است و به همین علت برخی از کارشناسان احساس امنیت را مقدم بر وجود عینی امنیت معرفی می کنند.

انسان برای تسلط بر طبیعت، فرار از ناامنی و تهدید، تأمین نیازهای اساسی خود و در یک کلمه برای دستیابی به امنیت و احساس ایمنی، زندگی اجتماعی را برگزید و از سوی دیگر، به موازات گسترش اجتماعات و پیچیده تر شدن روابط و تعاملات اجتماعی، وارد روابط گوناگونی شد که عرصه های زندگی را تحت عناوین اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... از هم متمایز کرد و امنیت او را تحت الشعاع قرار داد. بدین ترتیب، بشر با تجمع و تشکیل جامعه، بستری نو برای تهدید امنیت خود فراهم آورد که از زندگی جمعی او ناشی می شد. او که برای فرار از ناامنی و دستیابی به احساس امنیت، جامعه را تشکیل داده بود، به زودی دریافت که این با امنیتش نه تنها از سوی طبیعت و عوامل طبیعی، بلکه از سوی انسان ها و عوامل گوناگون اجتماعی، اقتصادی، و سیاسی نیز تهدید می شود. از این رو، دغدغه همیشگی او برای دستیابی به احساس امنیت در مقوله جدید با عنوان «احساس امنیت اجتماعی» ظهور کرد که در پی تأمین آن علل و اسباب لازم را باید شناخت (نبوی و حسین زاده و حسینی، ۱۳۸۹: ۷۴).

به نقل از افشار، احساس امنیت اجتماعی را فقدان هراس از تهدید شدن یا به مخاطره افتادن ویژگی های اساسی و ارزش های انسانی و نبود ترس از تهدید حقوق و آزادی های مشروع دانست (افشار، ۱۳۸۵: ۶۱).

احساس امنیت، فرآیندی روانی- اجتماعی است که صرفاً بر افراد تحمیل نمی شود بلکه اکثر افراد جامعه براساس نیازها، علایق، خواسته ها و توانمندی های شخصیتی و روانی خود در ایجاد و از بین بردن آن نقش اساسی دارند (بیات، ۱۳۸۸: ۳۲). به طور کلی «امنیت اجتماعی» به قلمروهایی از حفظ حریم فرد مربوط می شود که به نحوی در ارتباط با دیگر افراد جامعه بوده و به نظام سیاسی و دولت مربوط می شود. این قلمرو می تواند زبان، نژاد،

قومیت، اعتبار، نقش اجتماعی، کار، درآمد، رفاه، مشارکت سیاسی، آزادی، اعتقاد و ... باشند. بی تردید هیچ عنصری برای پیشرفت، توسعه و تکامل یک جامعه و همچنین شکوفایی استعدادها مهم تر از عنصر امنیت و آرامش در جامعه نبوده است و توسعه اجتماعی، خلاقیت و فعالیت ارزشمند بدون امنیت امکان پذیر نخواهد بود (کلاهیجان، ۱۳۸۲: ۱۳۳). احساس امنیت اجتماعی به فقدان هراس از تهدید شدن یا به مخاطره افتادن ویژگی های اساسی و ارزش های انسانی و نبود ترس از تهدید حقوق و آزادی های مشروع گفته می شود (افشار، ۱۳۸۵: ۶۱).

در تعریف سبک زندگی بوردیو بر این باور است که سبک زندگی شامل اعمال طبقه بندی شده و طبقه بندی کننده فرد در عرصه هایی چون تقسیم ساعات شبانه روز، نوع تفریحات و ورزش، شیوه های معاشرت، آداب سخن گفتن، راه رفتن، نوع پوشش، نوع خوراک و ... محسوب می شود (شالچی، ۱۳۸۳: ۳۲). همچنین به نظر آنتونی گیدنز سبک زندگی به مجموعه ای نسبتاً هماهنگ از همه رفتارها و فعالیت های یک فرد معین در جریان زندگی روزمره اطلاق می شود. به عبارت دیگر سبک زندگی مستلزم مجموعه ای از عادت ها و جهت گیری ها و بنابراین برخوردار از نوعی وحدت است که علاوه بر اهمیت خاص خود از نظر تداوم امنیت وجودی پیوند بین گزینش فرعی موجود در یک الگوی کم و بیش منظم را تامین می کند (گیدنز، ۱۳۷۸: ۱۲۱). سبک زندگی بخشی از زندگی است که عملاً تحقق می یابد و در بردارنده طیف کامل فعالیت های است که افراد در زندگی روزمره خود انجام می دهند. بنابراین طیف فعالیت های مختلف افراد در هر عرصه از زندگی می تواند سازنده سبک زندگی آنها در آن عرصه باشد. (رضوی زاده، ۱۳۸۶: ۱۶۷).

امنیت اجتماعی در کنار امنیت فردی یکی از نیازهای اساسی افراد بشر است که از آغاز زندگی اجتماعی پدیده ای قابل توجه بوده است (سفیری، ۱۳۸۷: ۱۴۳). منشور اعلامیه سازمان جهانی حقوق بشر، ماده سوم و بیست و سوم آن در مورد امنیت اجتماعی چنین گفته است: هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد. طبق ماده بیست و سوم که مکمل و مبین ماده سوم نیز هست: هر کس به عنوان عضو اجتماع حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به وسیله مساعی ملی همکاری بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود را که لازمه مقام و نمو آزادانه شخصیت اوست با رعایت تشکیلات و منابع هر کشور به دست آورد. امنیت چیزی است که هر شخصی باید آن را احساس کند که خطری در جامعه او

را تهدید نمی کند. در تمامی کشورها امنیت اجتماعی یکی از مهمترین و شاید مهمترین فاکتور اجتماعی است. به همین دلیل نهادهایی در جهت تأمین این اصل مهم در جامعه باید وجود داشته باشند (کریمی، ۱۳۸۷: ۱۵۳). بدون وجود امنیت هیچ برنامه ای در داخل کشور قابل اجرا نیست. شکوفایی اقتصادی، سرمایه گذاری، برنامه ریزی و هر فعالیت اجتماعی دیگر به حداقل زمینه مطمئن و آرام نیاز دارد که همان امنیت است. وجود امنیت بالفعل در هر جامعه، احساس امنیت را در افراد آن جامعه به وجود می آورد. بنابراین امنیت عملا در زمره اهداف و ارزش های اصولی و لازمه هر جامعه ای قرار می گیرد. پس می توان گفت که امنیت علاوه بر این که یک نیاز برای انسان هاست، عامل بسیار مهمی در پیشرفت و توسعه هر کشوری است. زمینه های مختلف توسعه اقتصادی، فرهنگی و ... مستلزم وجود احساس امنیت در ابعاد مختلف فردی، اجتماعی و ملی است. بدین ترتیب امنیت مفهومی بسیار پیچیده است که به عنوان مفهوم و واقعیتی اجتماعی، لایه های زیادی را به دور هسته اصلی خود در بر گرفته است (غفاری و صفری شالی، ۱۳۸۸: ۷۸).

پرسش پژوهش این است که در جامعه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی چه رابطه ای بین شاخص های سبک زندگی (شیوه سنتی و مدرن شامل: مصرف محصولات فرهنگی، فعالیت فراغتی، مدیریت بدن، الگوی خرید) و احساس امنیت اجتماعی وجود دارد؟ نوع رابطه و میزان رابطه در چه سطحی است؟ آیا مدل ارائه شده از برازش خوبی برخوردار بوده و انطباق مطلوبی بین مدل ساختاری شده با داده های تجربی فراهم گردیده است؟ چه مدل هایی از مدل نظری پژوهش استخراج می شوند؟

سابقه پژوهش در مورد رابطه سبک زندگی و احساس امنیت اجتماعی اندک است اما در این مقاله به برخی از پژوهش های انجام شده در مورد احساس امنیت اجتماعی اشاره می شود.

• امیر کافی، ۱۳۸۰، بررسی احساس امنیت و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی شهر تهران)

نتایج پژوهش نشان می دهد که متغیر حمایت اجتماعی بر احساس امنیت مؤثر است. همچنین بی نظمی اجتماعی و ریسک و مخاطره تأثیر کاهنده بر احساس امنیت دارد.

• غلامرضا خوش فر، ۱۳۸۲، گرایش مشارکت شهروندان ساکن مراکز شهری استان مازندران نسبت به امنیت

یافته های این پژوهش نشان می دهد میزان احساس امنیت پاسخ گویان در حد کم، کمترین میزان احساس امنیت در بعد جانی و بیشترین میزان احساس امنیت در بعد مالی می باشد.

• گروسی و دیگران، ۱۳۸۵، بررسی میزان اعتماد اجتماعی و تأثیر آن بر شکل گیری احساس امنیت اجتماعی در بین دانشجویان دختر دانشگاه آزاد جیرفت

نتایج پژوهش نشان می دهد اعتماد بین شخصی پاسخگویان یعنی اعتماد به افراد خاص و نزدیک که به طور روزانه با آن ها در تعامل هستند، بر سطح احساس امنیت اجتماعی آن ها تأثیر دارد و سطح کلان اعتماد بنیادین و اعتماد تعمیم یافته، در این میان تأثیر گذار نیست.

• اسکوگان^۱، ۱۹۸۶، ترس از جرم و تغییر همسایه ها

یافته های این پژوهش نشان می دهد که بحث کردن با همسایه ها درباره ماجراهای ناامنی و مطلع شدن از احوال بزه دیدگان محلی و یا رفتارهای ضد اجتماعی می تواند بر میزان ترس و نوع برآورد افراد از خطر بزه دیدگی تأثیر بگذارد. در همین راستا می توان به نقش شبکه های محلی اشاره کرد؛ این شبکه ها ابزار ارتباطی را برای تبادل اطلاعات مربوط به رویدادها و اوضاع محل فراهم می سازند.

• اینس، ۲۰۰۴، بررسی تأثیر بی نظمی در برانگیختن حساسیت های عمومی

محقق به این نتیجه رسیده است که برخی بی نظمی ها و جرایم (مانند خشونت خانوادگی جدی) ممکن است از سوی مردم نادیده گرفته شود و حال آن که حوادث دیگری که چه بسا اهمیت کمتری داشته باشند، ممکن است شاهد یا علامتی دال بر وجود تهدید پایدار علیه امنیت جامعه تلقی شود.

• جکسون، ۲۰۰۷، احساس ناامنی

داده های حاصل از پیمایش درباره جرایم محلی نشان داده است که پاسخ دهندگان

که دیدگاه اقتدارگرایانه تری دربارهٔ قانون و نظم دارند، و هم چنین آن‌هایی که نسبت به انحراف دراز مدت جامعه نگران هستند، احتمالاً بیشتر از سایرین، بی نظمی در محیط را درک می‌کنند. هم چنین بیشتر احتمال دارد که آن‌ها این نشانه‌های فیزیکی را به مشکلات مربوط به اجتماع و انسجام اجتماعی و هم چنین به کیفیت رو به زوال پیوندهای اجتماعی و کنترل اجتماعی غیررسمی ربط دهند.

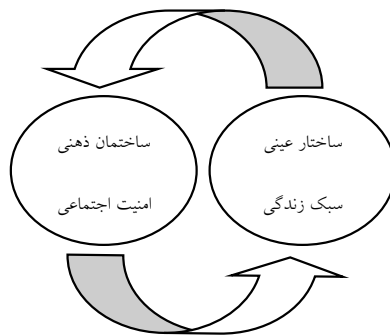
چارچوب و مدل نظری پژوهش

جامعه‌شناسی که به غنای مفهوم سبک زندگی افزوده، پیر بردیو است. در نظریهٔ بردیو سبک زندگی که شامل اعمال طبقه بندی شده و طبقه بندی کنندهٔ فرد در عرصه‌هایی چون تقسیم ساعات شبانه روز، نوع تفریحات و ورزش، شیوه‌های معاشرت، اثاثیه و خانه، آداب سخن گفتن و راه رفتن است، در واقع عینیت یافته و تجسم یافته تریجیات افراد است. از یک سو، سبک‌های زندگی شیوه‌های مصرف‌آمیلان اجتماعی است که دارای رتبه بندی‌های مختلفی از جهت شأن و مشروعیت اجتماعی اند. این شیوه‌های مصرفی بازتاب نظام اجتماعی سلسله‌مراتبی است؛ اما چنانچه بردیو در کتاب تمایز بر حسب منطق دیالکتیکی نشان می‌دهد مصرف صرفاً راهی برای نشان دادن تمایزات نیست، بلکه خود راهی برای ایجاد تمایزات نیز است. بنابراین سبک زندگی محصول نظام مند منش است که از خلال رابطهٔ دو جانبهٔ خود با رویه‌های منش درک می‌شود و تبدیل به نظام نشانه‌هایی می‌گردد که به گونه‌ای جامعه‌ای مورد ارزیابی قرار گیرد چنانچه بردیو در عبارت فوق نیز اشاره می‌کند مصرف به منزلهٔ نظامی از نشانه‌ها و نمادها مطرح است که کارکردهایی چون تمایز گذاری اجتماعی دارد (شالچی، ۱۳۸۶: ۱۰۰). بردیو در کتاب تمایز شیوه‌هایی را تحلیل کرد که گروه‌های هم‌رده و هم طبقه خود را به وسیلهٔ آن، از الگوهای مصرفی گروه دیگر متمایز می‌کنند. بردیو نشان می‌دهد که چگونگی گروه‌های خاص، به ویژه طبقات اجتماعی - اقتصادی، از میان انواع کالاهای مصرفی، روش‌های لباس پوشیدن، غذا خوردن، آرایش کردن، مبلمان و تزئین داخلی منزل و ... انتخاب‌هایی را انجام می‌دهند تا روش زندگی معجزای خود را مشخص و خود را از دیگران متمایز کنند. بردیو شیوه‌هایی را تحلیل کرد که گروه‌های مختلف خود را به وسیلهٔ آن از الگوهای مصرفی که شیوه زندگی یک گروه را مشخص می‌سازد متمایز می‌کنند (فاضلی، ۱۳۸۲: ۴۲).

پیر بوردیو عقیده دارد که همیشه کشمکشی برای کسب قدرت و منزلت نه تنها در بین بلکه در درون طبقات گوناگون جامعه وجود دارد. این کشمکش ها در فضای اجتماعی رخ می دهد جایی که روابط بین طبقات مطابق با میزان و دسترسی به اشکال متفاوت سرمایه (سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) ساخته شده اند. بوردیو به مبارزه و کشمکش برای قدرت اشاره می کند، کشمکشی که تنها به قدرت اقتصادی مربوط نمی شود بلکه سلطه فرهنگی را نیز در بر می گیرد. مبارزه و کشمکش برای سلطه، بین طبقات و خرده طبقات به تداوم تغییرات سبک زندگی منجر می شود. نبرد نمادین در زمینه های متفاوت ترجیحات فرهنگی است بنابراین فضای اجتماعی سبک های زندگی مطابق با احکام و دستورات قدرت ساخته شده است. نتیجتاً، طبقات و خرده طبقات قدرتمندتر سبک زندگی را برجسته و مسلط می کنند (رضوی زاده، ۱۳۸۶: ۵۵).

بنابر نظریه بوردیو در سنجش رابطه سبک زندگی با احساس امنیت اجتماعی باید در دو بعد ذهنی و عینی مورد توجه قرار داد زیرا همان طور که گفته شد بنابر نظریه بوردیو بین این دو بعد رابطه دیالکتیکی برقرار است و این دو بر هم تاثیر می گذارند و از هم تاثیر می پذیرند.

شکل ۱: دیدگاه بوردیو

ویور، امنیت اجتماعی را توانمندی جامعه برای مراقبت از خصوصیات و ویژگی های بنیادین خود در شرایط تغییر و تهدیدات عینی تعریف کرده است. ویور همچنین، امنیت اجتماعی را با نیاز به حفظ هویت در ارتباط می داند. هویت عبارت است از آنچه که موجب شناسایی شخص باشد (ترابی و گودرزی، ۱۳۸۳: ۳۷۶).

بوزان امنیت اجتماعی را به حفظ مجموعه ویژگی هایی ارجاع می دهد که بر مبنای آن افراد خود را عضو یک گروه خاص اجتماعی تلقی نموده اند؛ به عبارت دیگر امنیت

اجتماعی معطوف به جنبه‌هایی از زندگی شخص است که هویت او را تضمین می‌کند (ترابی و گودرزی، ۱۳۸۳: ۳۷۸).

از نگاه بوزان امنیت اجتماعی به قابلیت حفظ الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، مذهب، هویت، عرف ملی با شرایط قابل قبول از تحول مربوط است. در واقع بوزان و ویور امنیت را حالت فراغت از تهدید هویت جمعی و گروهی تلقی می‌کنند. چلبی نیز چهار علقه افضل و عام را برای انسان در نظر می‌گیرد که عبارتند از: علقه شناختی، علقه مادی، علقه اجتماعی و علقه امنیتی. علقه امنیتی در حقیقت انسان را موجودی هدفمند بالقوه مضطرب می‌داند که در پی حفظ آرامش و صیانت خود در ارتباط با محیط‌های اثباتی و اجتماعی و در صدد رسیدن به اهدافش است. او همچنین برای علقه امنیتی چهار بعد اساسی قایل است که عبارتند از:

۱- امنیت مالی؛

۲- امنیت جانی؛

۳- امنیت گروهی؛

۴- امنیت فکری (چلبی، ۱۳۸۱: ۸۵؛ به نقل از شیخی و همکاران، ۱۳۹۰: ۴۵).

امنیت اجتماعی از نظر بوزان به حفظ ویژگی‌هایی اشاره دارد که بر اساس آن، افراد خود را به عنوان عضو یک گروه اجتماعی قلمداد می‌کنند، یا به عبارتی، با جنبه‌هایی از زندگی فرد ارتباط پیدا می‌کند که هویت گروهی او را شکل می‌دهد (بوزان، ویور، ۱۹۹۸: ۴-۵). در آراء بوزان حوزه‌ای از حیات که فرد خود را به واسطه مفهوم «ما» بدان متعلق می‌داند و در برابر آن احساس تعهد و تکلیف می‌کند مورد نظر است. بنابراین هر عامل و پدیده‌ای که باعث ایجاد اختلال در احساس تعلق و همبستگی اعضاء یک گروه گردد، در واقع هویت آن گروه را به مخاطره انداخته و تهدیدی برای امنیت اجتماعی آن قلمداد می‌گردد (بوزان، ۲۰۰۰: ۳). در این دیدگاه، همبستگی افراد یک جامعه، علاوه بر حفظ و بقاء نیازمند حمایت و تقویت نیز است که این امر در سایه‌ی بر خورداری از امکانات صورت می‌گیرد. به میزانی که افراد جامعه از امکانات مختلفی چون، آموزش، بهداشت، رفاه، آزادی و غیره بهره‌مند گردند، احساس خشنودی از تعلق به چنین جامعه‌ای داشته و دلبستگی میان آن‌ها تقویت شده (نویدینا، ۱۳۸۵: ۳۰) و در نتیجه احساس امنیت آن‌ها افزایش خواهد یافت.

احساس امنیت اجتماعی به فقدان هراس از این‌که ویژگی‌های اساسی و ارزش‌های انسانی مورد تهدید قرار گیرند و یا به مخاطره افتند. هم چنین نبود ترس از تهدید حقوق و

آزادی های مشروع گفته می شود (افشار، ۱۳۸۵: ۶۱).

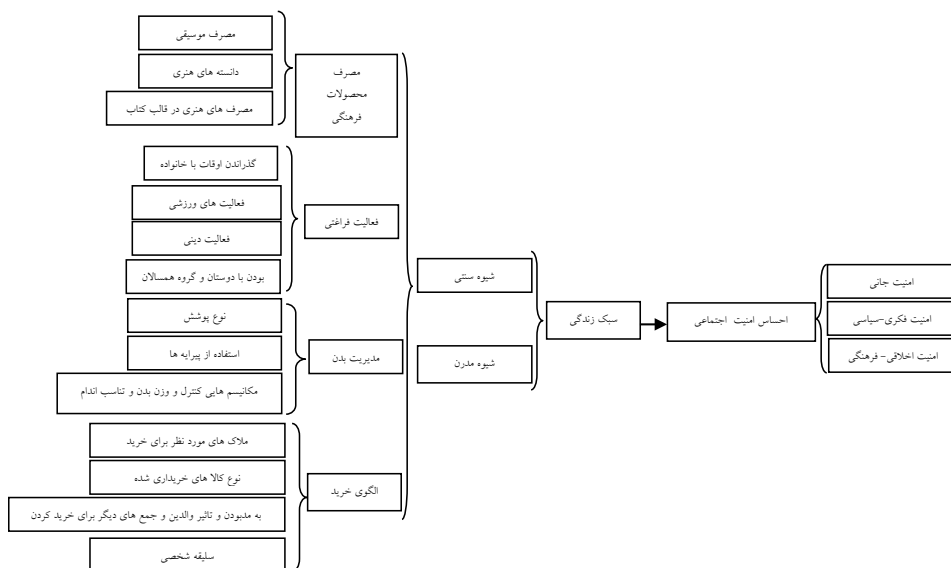
امنیت جانی: هرگونه تهدیدی که بر علیه جان انسان ها وجود داشته باشد امنیت جانی آن ها را از بین می برد. بنابراین شرایط امنیت جانی شریطی است که هیچ گونه تهدیدی بر علیه جان افراد جامعه وجود نداشته باشد.

امنیت مالی: منظور از امنیت مالی این است که دارایی و اموال افراد تا چه حد در امنیت می باشد و این دارایی ها مورد تهدید قرار نمی گیرند (صمدی بگه جان، ۱۳۸۴: ۷۳)

گیدنز زندگی اجتماعی انسان را واجد الگومندی و ضابطه مندی خاصی می داند که در خلال آن الگوهای روابط بین انسانی شکل می گیرد و این الگویابی زندگی اجتماعی به مسأله «ساخت یابی» منتج می شود که در جامعه قابل بررسی است و این امر تداوم زندگی را باعث شده و «امنیت وجودی» را تضمین می کند. براین مبنا گیدنز امنیت وجودی (احساس امنیت) را چنین تعریف می کند: زمانی که فرد می داند چگونه به کار خود ادامه دهد، بدون آن که وقفه و مزاحمتی برای او به وجود آید حالتی ذهنی و روانی در وی بروز می کند که این حالت همان امنیت وجودی (احساس امنیت) است (استونز، ۱۳۷۹: ۴۳۱-۴۳۲).

مدل نظری پژوهش با تکیه بر دیدگاه پیر بوردیو در سنجش رابطه سبک زندگی با احساس امنیت اجتماعی و رابطه دیالکتیکی بعد ساختار عینی (سبک زندگی) و ساختار ذهنی (احساس امنیت) و تلفیق آن با دیدگاه گیدنز و بوزان در مورد تعریف امنیت ارائه شده است که باید با استفاده از نرم افزار لیزرل برازش آن مورد بررسی قرار گیرد تا مشخص شود تا چه اندازه با واقعیت انطباق دارد.

شکل ۲: مدل نظری پژوهش

فرضیه پژوهش

همانطور که اشاره شد، مدل پژوهش با تکیه بر دیدگاه پیر بوردیو در سنجش رابطه سبک زندگی با احساس امنیت اجتماعی و رابطه دیالکتیکی بعد ساختار عینی (سبک زندگی) و ساختار ذهنی (احساس امنیت) و تلفیق آن با دیدگاه گیدنز و بوزان در مورد تعریف امنیت ارائه شده است و فرضیه های مستخرج از آن عبارتند از:

فرضیه اول: بین شاخص های سبک زندگی سستی (مصرف محصولات فرهنگی، فعالیت فراغتی، مدیریت بدن، الگوی خرید) و احساس امنیت اجتماعی (احساس امنیت جانی، فکری، اخلاقی) رابطه وجود دارد.

فرضیه دوم: بین شاخص های سبک زندگی مدرن (مصرف محصولات فرهنگی، فعالیت فراغتی، مدیریت بدن، الگوی خرید) و احساس امنیت اجتماعی (احساس امنیت جانی، فکری، اخلاقی) رابطه وجود دارد.

برای سنجش متغیرهای مستقل و وابسته ابتدا متغیرها معرف سازی شد، سپس در قالب گویه ها و سؤال ها براساس مقیاس لیکرت به پاسخ گویان ارائه شد. خلاصه این شاخص ها در مدل پژوهش آمده است.

روش پژوهش

روش های که در پژوهش حاضر استفاده شده است عبارتند از: الف) روش اسنادی و کتابخانه ای برای دستیابی به دیدگاه های نظری، شفاف شدن واقعیت اجتماعی و آگاهی از ادبیات پژوهش. ب) روش پیمایشی برای جمع آوری داده ها، طبقه بندی، توصیف و تبیین سوالات و مدل نظری پژوهش.

جامعه و نمونه آماری: جامعه آماری، دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن در سال ۱۳۹۳ می باشند. نمونه آماری، دانشجویان دختر و پسر مقطع کارشناسی در گروه های تحصیلی علوم انسانی، فنی - مهندسی، علوم پایه، کشاورزی و هنر که حداقل دو ترم تحصیلی را در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن سپری کرده اند می باشند.

شیوه نمونه گیری و حجم نمونه: اعضای نمونه از طریق نمونه گیری طبقه بندی متناسب با حجم انتخاب شد در این روش نمونه گیری، از هر دانشکده متناسب با حجم، رشته و گرایش تحصیلی به صورت نمونه گیری طبقه ای انتخاب شدند. از تعداد کل ۲۳۸۱۷ نفر دانشجو مطابق فرمول کوکران، ۶۸۵ نفر استخراج شد اما پژوهشگر به منظور کاهش خطا، نمونه مورد مطالعه را به تعداد ۸۰۰ نفر افزایش داده است.

$$n = \frac{p \cdot q \cdot t^2 \cdot N}{N \cdot d^2 + p \cdot q \cdot t^2}$$

$$n = \frac{(0.5) \times (0.5) \times (1.96)^2 \times (23817)}{(23817) \times (0.01)^2 + (0.5) \times (0.5) \times (1.96)^2} = 685$$

ابزار اندازه گیری: ابزار اندازه گیری این پژوهش، پرسشنامه پژوهشگر ساخته است. پرسشنامه ۲۵ ماده ای برای سنجش احساس امنیت اجتماعی با سه شاخص (جانی، فکری، اخلاقی) و ۵۳ ماده ای برای سنجش سبک زندگی با چهار شاخص (مصرف محصولات فرهنگی، فعالیت فراغتی، مدیریت بدن، الگوی خرید) مبتنی بر طیف لیکرت است که به صورت گویه هایی پنج گزینه ای تهیه شده است.

در بحث اعتبار محتوایی، برای ابزار سنجش احساس امنیت اجتماعی، ۲۵ گویه مورد توافق متخصصین قرار گرفت و CVR^۱ بدست آمده ۰/۸۱ و برای ابزار سنجش سبک زندگی، ۳۹ گویه مورد توافق متخصصین قرار گرفت و CVR بدست آمده ۰/۸۲ است که از مقدار قابل قبول برخوردار است. به منظور سنجش روایی از تکنیک تحلیل عاملی استفاده شد و

آماره^۱ KMO که برابر ۰/۸۸ محاسبه شد، نشان داد که گویه های مقیاس از انسجام درونی برخوردار است.

در بحث پایایی ابزار سنجش، از آلفای کرونباخ استفاده شده است. آلفای مقیاس امنیت اجتماعی ۰/۸۸ و آلفای سبک زندگی ۰/۹۲ می باشد.

تکنیک های آماری انجام شده بر روی ابزار سنجش عبارتند از تحلیل عاملی برای سنجش رویایی و برای برازش مدل نظری پژوهش از شاخص های ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب، شاخص نیکویی برازش، شاخص تاکر و لوئیس، شاخص هولتر، شاخص برازش نرم شده بونت- بنتلر استفاده شده است.

یافته های پژوهش

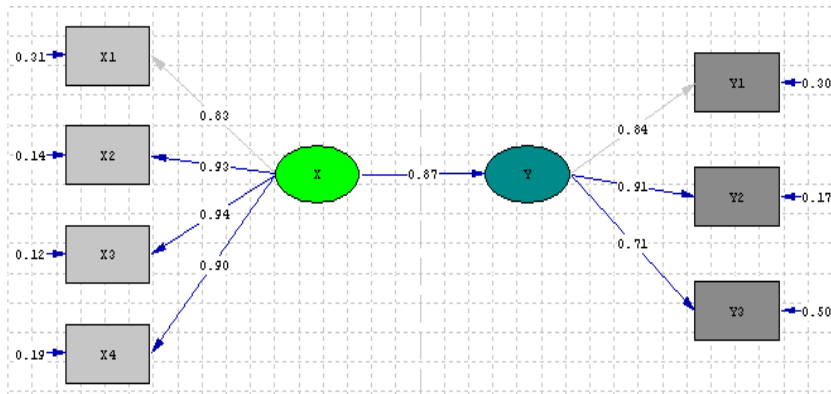
الگوسازی معادلات ساختاری^۲، تکنیکی برای تحلیل داده ها است که به منظور ارزیابی رابطه بین دونوع از متغیرها طراحی شده است:

الف) متغیرهای آشکار (متغیرهایی که مستقیماً اندازه گیری شده و متغیرهای مشاهده شده اند.

ب) متغیرهای مکنون یا پنهان یا متغیرهایی که به عنوان سازه ی نظری مطرح هستند. الگوی معادلات ساختاری به نسبت سایر تکنیک های تحلیل داده این امکان را فراهم می آورد که محقق بتواند مدل های نظری پیچیده را دریک تحلیل آزمون کند. ویژگی بسیار ارزشمند الگوی معادلات ساختاری، تحلیل و پردازش هم زمان روابط میان متغیرهای مدل سنجش است. الگوسازی معادلات ساختاری به پژوهشگر این اجازه را می دهد تا به تحلیل علی متغیرهای مکنون و مشاهده شده به طور همزمان پردازد. (ماریاما، ۱۹۹۷). به منظور ارزیابی برازش مدل پژوهش از شاخص های نیکویی برازش برازش (GFI)^۳ استفاده شده است. خروجی معادلات ساختاری متغیرها در الگوی زیر آمده است.

1- Kaiser Meyer Olkin (KMO)
2- Structural Equation Models
3- Goodness of fit Index

شکل ۲: مدل رابطه شاخص های سبک زندگی سنتی (X_1-X_4) با شاخص های احساس امنیت اجتماعی (Y_1-Y_3)

شکل بالا الگوی ارتباط شاخص های سبک زندگی سنتی (X) شامل X_1 (مصرف محصولات فرهنگی) که توسط ۸ سوال، X_2 (اوقات فراغت) که توسط ۱۱ سوال، X_3 (مدیریت بدن) که توسط ۹ سوال، X_4 (الگوی خرید) که توسط ۱۱ سوال، و شاخص های احساس امنیت اجتماعی (Y) شامل Y_1 (احساس امنیت جانی) که توسط ۸ سوال، Y_2 (احساس امنیت فکری (سیاسی)) که توسط ۷ سوال، Y_3 (احساس امنیت اخلاقی (فرهنگی)) که توسط ۱۰ سوال، به عنوان متغیر وابسته اندازه گیری شده است.

میزان لامبدای متغیر پنهان بیرونی شاخص های زندگی سنتی (X) شامل X_1 (مصرف محصولات فرهنگی) 0.83 ، X_2 (اوقات فراغت) 0.93 ، X_3 (مدیریت بدن) 0.94 ، X_4 (الگوی خرید) 0.90 می باشد که از تجمیع این شاخص ها متغیر سبک زندگی سنتی شکل گرفته است و در مجموع 0.87 ضریب تاثیر گذاری دارد به عبارت دقیق تر 87 درصد از تغییرات متغیر وابسته احساس امنیت اجتماعی توسط مجموعه ای از این شاخص ها پوشش داده شده و بقیه موارد پیش بینی، توسط سایر متغیرها پیش بینی می شود. متغیر اوقات فراغت و مدیریت بدن بیانگر بالاترین شدت و متغیر مصرف محصولات فرهنگی کمترین را نشان می دهد. بنابراین رابطه بین دو متغیر مستقیم و مثبت است و با افزایش توجه دانشجویان به الگوی سبک زندگی سنتی، حساس امنیت اجتماعی افزایش می یابد. بیشترین اثر مستقیم در مورد شاخص اوقات فراغت و مدیریت بدن بر روی متغیر امنیت فکری می باشد.

میزان لامبدای متغیر پنهان بیرونی و شاخص های احساس امنیت اجتماعی (Y) شامل Y_1 (احساس امنیت جانی) 0.84 ، Y_2 (احساس امنیت فکری (سیاسی)) 0.91 ، Y_3 (احساس امنیت

اخلاقی (فرهنگی) ۰/۷۱ می باشد که از تجمیع این شاخص ها متغیر احساس امنیت اجتماعی شکل گرفته است.

از آنجا که مقدار «شاخص نیکویی برازش» این مدل برابر ۰/۹۲ می باشد می توان بیان کرد که این مدل برازش قابل قبولی با واقعیت دارد. میزان ضریب بدست آمده بیانگر اثر مستقیم شاخص های سبک زندگی سنتی بر احساس امنیت اجتماعی به میزان (۰/۸۷) است. مهمترین معرف های شاخص های سبک زندگی به ترتیب اهمیت، مدیریت بدن، اوقات فراغت، الگوی خرید، مصرف محصولات فرهنگی است. به عبارت دقیق تر ۸۷ درصد از تغییرات متغیر احساس امنیت اجتماعی توسط مجموعه ای از شاخص های سبک زندگی سنتی پوشش داده می شود.

شاخص های سبک زندگی سنتی (۰/۸۷) $Y =$ (احساس امنیت اجتماعی)

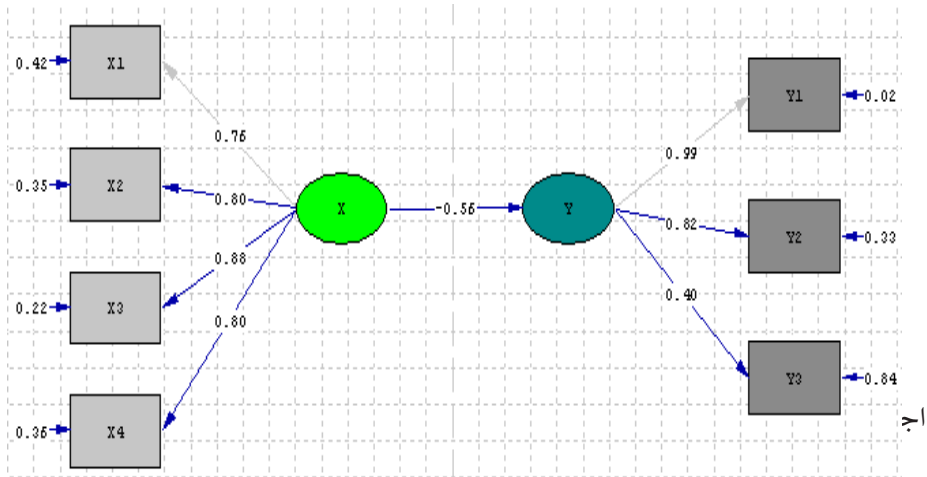
جدول شماره ۱: شاخص های مرتبط با برازش مدل مسیر شاخص های سبک زندگی سنتی با شاخص های احساس امنیت اجتماعی

شاخص	میزان	تفسیر
لوتیز- تاکر (شاخص برازش غیر نرم)	۰/۹۱	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۹۰)
بونت- بنتلر (شاخص برازش نرم شده)	۰/۹۱	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۹۰)
هولتر	۰/۸۲	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۷۰)
ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب RMSE	۰/۰۳۸	برازش عالی (ملاک کمتر یا مساوی ۰/۰۵)
GFI	۰/۹۲	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۹۰)

بنابراین مدل پیشنهادی پژوهشگر، از برازش کاملی برخوردار بوده زیرا شاخص برازش نرم شده بونت بنتلر (۰/۹۱)، بالاتر از ۰/۹۰ بوده است. علاوه بر آن، شاخص هولتر (۰/۸۲) بالاتر از ۰/۷۰ بوده و برازش مطلوب را نشان می دهد. همچنین، ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (۰/۰۳۸)، کمتر از ۰/۰۵ بوده و معرف برازش مدل پژوهشگر است.

در مدل استخراج شده می توان به دیدگاه بوردیو در مورد رابطه فرآیندی ساختارهای عینی و ساختارهای ذهنی نزدیک شد. در این مدل می توان دریافت که با گرایش دانشجویان به شاخص های سبک زندگی سنتی (مصرف محصولات فرهنگی، فعالیت فراغتی، مدیریت بدن، الگوی خرید در پرتو ساختارهای عینی)، احساس امنیت اجتماعی دانشجویان (در پرتو

ساختار ذهنی) افزایش می یابد. به بیان دیگر اگر دانشجویان به سبک زندگی سنتی گرایش کمتری داشته باشند، احساس امنیت اجتماعی کمتری خواهند داشت.

شکل بالا الگوی ارتباط شاخص های سبک زندگی مدرن (X) شامل X1 (مصرف محصولات فرهنگی) که توسط ۸ سوال، X2 (اوقات فراغت) که توسط ۱۱ سوال، X3 (مدیریت بدن) که توسط ۹ سوال، X4 (الگوی خرید) که توسط ۱۱ سوال، و شاخص های احساس امنیت اجتماعی (Y) شامل Y1 (احساس امنیت جانی) که توسط ۸ سوال، Y2 (احساس امنیت فکری (سیاسی)) که توسط ۷ سوال، Y3 (احساس امنیت اخلاقی (فرهنگی)) توسط ۱۰ سوال، به عنوان متغیر وابسته اندازه گیری شده است.

میزان لامبدای متغیر پنهان بیرونی شاخصهای زندگی مدرن (X) شامل X1 (مصرف محصولات فرهنگی) ۰/۷۶، X2 (اوقات فراغت) ۰/۸۰، X3 (مدیریت بدن) ۰/۸۸، X4 (الگوی خرید) ۰/۸۰ می باشد که از تجمیع این شاخص ها متغیر سبک زندگی مدرن شکل گرفته است و در مجموع ۰/۵۶- ضریب تاثیر گذاری دارد به عبارت دقیق تر ۵۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته احساس امنیت اجتماعی توسط مجموعه ای از این شاخص ها پوشش داده شده و بقیه موارد پیش بینی، توسط سایر متغیرها پیش بینی می شود. متغیر مدیریت بدن بیانگر بالاترین شدت و متغیر مصرف محصولات فرهنگی کمترین را نشان می دهد. بنابراین رابطه بین دو متغیر معکوس و منفی است و با افزایش توجه دانشجویان به الگوی سبک زندگی مدرن، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد. بیشترین اثر در رابطه متغیر مدیریت

بدن بر روی متغیر امنیت جانی می باشد.

میزان لامبدای متغیر پنهان بیرونی و شاخص های احساس امنیت اجتماعی (Y) شامل Y1 (احساس امنیت جانی) ۰/۹۹، Y2 (احساس امنیت فکری (سیاسی)) ۰/۸۲، Y3 (احساس امنیت اخلاقی (فرهنگی)) ۰/۴۰ می باشد که از تجمیع این شاخص ها متغیر احساس امنیت اجتماعی شکل گرفته است.

شاخص های سبک زندگی مدرن (-۰/۵۶) $Y =$ (احساس امنیت اجتماعی)

جدول شماره ۲: شاخص های مرتبط با برازش مدل سبک زندگی مدرن با احساس امنیت اجتماعی

شاخص	میزان	تفسیر
لوئیز- تاکر (شاخص برازش غیر نرم)	۰/۹۱	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۹۰)
بونت- بنتلر (شاخص برازش نرم شده)	۰/۹۱	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۹۰)
هولتر	۰/۷۹	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۷۰)
ریشه خطای میانگین مجدورات تقریب RMSE	۰/۰۴۱	برازش عالی (ملاک کمتر یا مساوی ۰/۰۵)
GFI	۰/۹۱	برازش عالی (ملاک بیش از ۰/۹۰)

الگویابی معادلات ساختاری با تأکید بر سبک زندگی مدرن بر احساس امنیت اجتماعی با توجه به شاخص برازش غیر نرم لوئیز- تاکر (۰/۹۱) و شاخص برازش نرم شده بونت بنتلر (۰/۹۱) که بالاتر از ۰/۹۰ بوده و شاخص هولتر (۰/۷۹) که بالاتر از ۰/۷۰ می باشد معرف برازش مدل پژوهشگر است.

در مدل استخراج شده می توان به دیدگاه بوردیو در مورد رابطه فرآیندی ساختارهای عینی و ساختارهای ذهنی نزدیک شد. در این مدل می توان دریافت که با گرایش دانشجویان به شاخص های سبک زندگی مدرن (در پرتو ساختارهای عینی)، احساس امنیت اجتماعی دانشجویان (در پرتو ساختار ذهنی) کاهش می یابد. به بیان دیگر اگر دانشجویان به سبک زندگی مدرن کمتر گرایش داشته باشند، احساس امنیت اجتماعی بیشتری خواهند داشت.

بحث و نتیجه گیری

برای آزمون برازش مدل نظری پژوهش با تأکید بر شش شاخص نیکویی برازش به برازش مدل تدوین شده از یکسو و داده های تجربی از سوی دیگر، تأکید شد. بنابراین انطباق مطلوبی بین مدل های به تصویر درآمده و یا مدل ساختاری شده با داده های تجربی فراهم

شد و با تأکید بر معادلات ساختاری، الگویی مناسبی در زمینه‌ی رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته طراحی گردید و برازش مطلوب مدل‌های استخراج شده معرف الگویابی معادلات ساختاری است. بنابراین دو مدل استخراج شد که مدل پیشنهادی پژوهشگر، از برازش کاملی برخوردار بوده زیرا شاخص‌های برازش لوئیز- تاکر و بونت بنتلر، بالاتر از $0/90$ ، شاخص هولتر بزرگتر از $0/70$ و ریشه خطای میانگین مجدورات تقریب، کمتر از $0/06$ بوده و معرف برازش مدل محقق است.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که در مدل رابطه بین سبک زندگی سنتی و احساس امنیت اجتماعی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد. به عبارت دقیق تر ۸۷ درصد از تغییرات متغیر احساس امنیت اجتماعی دانشجویان توسط مجموعه‌ای از شاخص‌های سبک زندگی پوشش داده می‌شود. مهمترین معرف‌های شاخص‌های سبک زندگی به ترتیب اهمیت، مدیریت بدن، اوقات فراغت، الگوی خرید، مصرف محصولات فرهنگی است. در این مدل با تقویت و توجه بیشتر دانشجویان به مولفه‌های سبک زندگی سنتی، احساس امنیت اجتماعی آنها تقویت می‌شود. به عبارت دیگر در بحث مدیریت بدن و توجه به الگوهای پوشش بومی و تکیه بر الگوی ایرانی اسلامی، می‌توان احساس امنیت دانشجویان را تقویت کرد. هر اندازه دانشجویان به اوقات فرغت و تفریح سالم (ورزش، مراسم دینی و...) با روش سنتی گرایش داشته باشند، احساس امنیت اجتماعی بیشتری دارند. همچنین در زمینه مصرف محصولات فرهنگی (موسیقی، هنر و...) چنانچه دانشجویان به سبک سنتی گرایش پیدا کنند، احساس امنیت اجتماعی بیشتری دارند. در زمینه الگوی خرید (نوع کالای خریداری شده، ملاک‌ها و سلیقه) چنانچه دانشجویان به سبک سنتی گرایش پیدا کنند، احساس امنیت اجتماعی بیشتری دارند.

در مدل رابطه بین سبک زندگی مدرن و احساس امنیت اجتماعی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معکوس و منفی وجود دارد. به عبارت دقیق تر $0/56$ - درصد از تغییرات متغیر احساس امنیت اجتماعی دانشجویان توسط مجموعه‌ای از شاخص‌های سبک زندگی پوشش داده می‌شود. به عبارت دقیق تر ۵۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته احساس امنیت اجتماعی توسط مجموعه‌ای از این شاخص‌ها پوشش داده شده و بقیه موارد پیش‌بینی، توسط سایر متغیرها پیش‌بینی می‌شود. متغیر مدیریت بدن بیانگر بالاترین شدت و متغیر مصرف محصولات فرهنگی کمترین را نشان می‌دهد. بنابراین رابطه بین دو متغیر

معکوس و منفی است و با افزایش توجه دانشجویان به الگوی سبک زندگی مدرن، احساس امنیت اجتماعی کاهش می‌یابد. بیشترین اثر در رابطه متغیر مدیریت بدن بر روی متغیر امنیت جانی می‌باشد. به بیان دیگر دانشجویان زمانی که در زمینه مدیریت بدن به الگوی مدرن و غربی توجه بیشتری می‌کنند، احساس امنیت جانی کمتری دارند.

مهمترین معرف‌های شاخص‌های سبک زندگی به ترتیب اهمیت، مدیریت بدن، اوقات فراغت، الگوی خرید، مصرف محصولات فرهنگی است. در این مدل با تقویت و توجه بیشتر دانشجویان به مولفه‌های سبک زندگی مدرن، احساس امنیت اجتماعی آنها کاهش می‌یابد. به عبارت دیگر در بحث مدیریت بدن و توجه به الگوهای پوشش بومی و تکیه بر الگوی مدرن و غربی، احساس امنیت دانشجویان کاهش می‌یابد. هر اندازه دانشجویان به اوقات فراغت و تفریح با روش مدرن و غربی گرایش داشته باشند، احساس امنیت اجتماعی کمتری دارند. همچنین در زمینه مصرف محصولات فرهنگی چنانچه دانشجویان به سبک مدرن و غربی گرایش پیدا کنند، احساس امنیت اجتماعی کتری دارند. در زمینه الگوی خرید (نوع کالای خریداری شده، ملاک‌ها و سلیق) چنانچه دانشجویان به سبک مدرن و غربی گرایش پیدا کنند، احساس امنیت اجتماعی کمتری دارند.

با توجه به دیدگاه بورديو مشخص می‌شود که با گرایش دانشجویان به شاخص‌های سبک زندگی سنتی (در پرتو ساختارهای عینی)، احساس امنیت اجتماعی دانشجویان (در پرتو ساختار ذهنی) افزایش می‌یابد. به بیان دیگر اگر دانشجویان به سبک زندگی سنتی گرایش کمتری داشته باشند، احساس امنیت اجتماعی کمتری خواهند داشت.

همچنین مشخص شد که با گرایش دانشجویان به شاخص‌های سبک زندگی مدرن (در پرتو ساختارهای عینی)، احساس امنیت اجتماعی دانشجویان (در پرتو ساختار ذهنی) کاهش می‌یابد. به بیان دیگر اگر دانشجویان به سبک زندگی مدرن کمتر گرایش داشته باشند، احساس امنیت اجتماعی بیشتری خواهند داشت.

در این زمینه پیشنهاد می‌شود که معاونت فرهنگی دانشگاه، برنامه ریزی اصولی از طریق کارگاه‌های آموزشی در زمینه تقویت شاخص‌های سبک زندگی سنتی (مصرف محصولات فرهنگی، فعالیت فراغتی، مدیریت بدن، الگوی خرید) مطابق با الگوهای ایرانی اسلامی انجام دهد. نقش خانواده دانشجویان و همسالان در زمینه تقویت سبک زندگی ایرانی اسلامی بیشتر مورد توجه است. به بیان دیگر به منظور پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانشجویان، گرایش

خانواده ها و همسالان دانشجویان به الگوی سنتی و بومی موجب واکسینه شدن دانشجویان در زمینه امنیت اجتماعی می شود. البته در این زمینه رسانه های جمعی و نیروی انتظامی در کنار سایر نهادهای آموزشی می توانند در تقویت احساس امنیت اجتماعی موثر باشند.

پیشنهاد می شود در زمینه شاخص مصرف کالای فرهنگی، دانشجویان به موسیقی اصیل ایرانی و سنتی ترغیب شوند. فرهنگ کتابخوانی تقویت شود و منابع کلیدی در زمینه فرهنگ و تاریخ ایران به دانشجویان معرفی شود.

در زمینه شاخص اوقات فراغت پیشنهاد می شود معاونت فرهنگی دانشگاه از طریق کارگاه های آموزشی، دانشجویان را در زمینه اهمیت نهاد خانواده و گذران اوقات فراغت با خانواده را مورد تاکید قرار دهد. برنامه های فراغتی در مورد دین و فعالیت های دینی را با ایجاد انگیزه در دانشجویان تقویت کند. برنامه های فراغتی در مورد فعالیت ورزشی را با ارائه امکانات ورزشی به آنها گسترش دهد.

در زمینه شاخص مدیریت بدن، معاونت فرهنگی می تواند فرهنگ پوشش ایرانی و اسلامی را بیشتر معرفی کند و دانشجویان را به داشتن امنیت بیشتر ترغیب کند. همچنین در زمینه الگوی خرید، دانشجویان به خرید کالای ایرانی ترغیب شوند. به تعبیر آزاد ارمکی و چاوشیان، کنترل منظم بدن یکی از ابزارهای اساسی است که فرد به وسیله آن روایت معینی از احساس امنیت شخصی را محفوظ می دارد و در عین حال خود وی نیز از ورای همین روایت در معرض دید دیگران قرار می گیرد. بر این مبنا می توان استنتاج کرد که آگاه بودن از اهمیت هنجاری و معناهای نمادی بدن آدمی، به مثابه تابعی از تغییرات فرهنگی دوران مدرن در میان گروه ها و اقشاری که بیشتر در متن این تغییرات بوده اند بالاتر و روشن تر از کسانی باشد که به فرهنگ سنتی نزدیک ترند. شکل گیری احساس امنیت فردی اجتماعی کنشگران بیشتر از طریق با اهمیت شدن حوزه مصرف، اهمیت بدن و کنترل آن شکل می گیرد (آزاد ارمکی و چاوشیان، ۱۳۸۱: ۵۷).

با تکیه به دیدگاه پیر بوردیو می توان دریافت انسان ها از طریق فرایند چرخشی ساختارهای عینی و ساختارهای ذهنی در محیط پیرامون خود، موجبات تقویت یا تضعیف این ساختارها را فراهم می کنند. همانطور که در این پژوهش مشخص شد، شاخص های سبک زندگی (در پرتو ساختارهای عینی) در زندگی بشر تاثیر بسزایی در شکل گیری احساس امنیت اجتماعی دانشجویان (در پرتو ساختار ذهنی) دارد و این دوساختار لازم و ملزوم یکدیگرند.

منابع و مآخذ:

- آزاد ارمکی، تقی؛ چاوشیان، حسن (۱۳۸۱)، بدن به مثابه بدن، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره چهارم، شماره ۴، زمستان ۸۱.
- استونز، راب (۱۳۷۹)، متفکران بزرگ جامعه‌شناسی، ترجمه مهرداد میردامادی، تهران: نشر مرکز.
- افشار، زین العابدین (۱۳۸۵)، «امنیت اجتماعی زنان در شهر تهران»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران.
- امیر کافی، مهدی (۱۳۸۰)، «اعتماد اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن»، نمایه پژوهش، انتشارات معاونت پژوهشی و آموزشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- امیر کافی، مهدی (۱۳۷۵)، «اعتماد اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی تهران.
- حسینی، حسین (۱۳۸۶)، «احساس امنیت: تأملی نظری بر پایه یافته‌های پژوهشی»، فصلنامه امنیت، سال پنجم، شماره ۴: ۵۱-۷.
- ترابی، یوسف؛ گودرزی، آیت (۱۳۸۳)، «ارزش‌ها و امنیت اجتماعی»، فصلنامه دانش انتظامی، سال ششم، شماره دوم، ص ۳۱-۴۶.
- رضوی زاده، نورالدین (۱۳۸۶)، بررسی تاثیر مصرف رسانه‌ها بر سبک زندگی ساکنان تهران، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- سفیری، خدیجه (۱۳۸۷)، «نقش نهادهای غیر دولتی محله‌ای در تأمین امنیت اجتماعی (با تکیه بر شهر تهران)»، مجله مطالعات اجتماعی ایران، دوره دوم، ش ۲، ص ۱۴۳-۱۶۴.
- شالچی، وحید (۱۳۸۳)، سرمایه فرهنگی در اندیشه بوردیو، پایان‌نامه دکتری، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.
- شالچی، وحید (۱۳۸۶)، سبک زندگی جوانان کافی شاپ، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، شماره ۱، صص ۹۳-۱۱۵.
- شیخی، محمد تقی؛ کمالی، افسانه؛ جهان‌آرای، ثریا (۱۳۹۰)، «بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی در میان مادران کودکان کم‌توان ذهنی»، فصلنامه برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، سال سوم، ش ۸، صص ۳۷-۶۶.
- غفاری، غلامرضا؛ صفری شالی، رضا (۱۳۸۸)، «بررسی نقش و جایگاه امنیت در نظم اجتماعی (مطالعه موردی در شهرهای تهران و قزوین)»، فصلنامه جامعه‌شناسی، ش ۱۴، صص ۷۷-۹۶.
- کریمی، محمد (۱۳۸۷)، «سرمایه اجتماعی و نقش کلیدی آن در ثبات امنیت اجتماعی»، فصلنامه زریبار، ش ۶۵ و ۶۶، صص ۱۴۷-۱۵۶.
- خوش‌فر، غلامرضا (۱۳۸۲)، «بررسی مشارکت مردم در ایجاد، حفظ و گسترش امنیت اجتماعی مراکز

شهرستان های استان مازندران»، مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، معاونت اجتماعی، جلد سوم: ۱۴۵-۱۳۴.

- صمدی بگه جان، جمیل (۱۳۸۴)، «امنیت اجتماعی در شهر سنندج»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران.

- کلاهیجان، محمود (۱۳۸۲)، «راهکارهای تحقق امنیت اجتماعی»، مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، شماره یک، جلد اول: ۱۶۸-۱۳۳.

- کاظمی، علی اصغر (۱۳۵۲)، روابط بین الملل در تئوری و عمل، تهران: نشر قومس.

- گروسی، سعیده؛ میرزایی، جلال؛ شاهرخی، احسان (۱۳۸۵)، «بررسی رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت (مطالعه موردی دانشجویان دختر دانشگاه آزاد جیرفت)»، فصلنامه دانش انتظامی، سال نهم، شماره دوم: ۳۹-۲۶.

- نادری، حمداله؛ جاهد، محمد علی؛ شیرزاده، مهین دخت (۱۳۸۹)، «بررسی رابطه احساس امنیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی شهر اردبیل)»، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۲۱: ۸۹-۵۹.

- نجیبی ربیعی، مریم (۱۳۸۳)، «بررسی عوامل مؤثر بر میزان احساس امنیت اجتماعی با تأکید بر سرمایه»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ارتباطات و علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران.
- نوید نیا، منیژه (۱۳۸۲)، «در آمدی بر امنیت اجتماعی»، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال ششم، شماره مسلسل ۱۹.

- Innes, M. (2004), 'Signal Crimes and Signal disorders; notes on deviance as communicative action', The British Journal of Sociology. 55 (3); 335-355.

- Jackson, J and Sunshine, J (2007), 'Public Confidence in Policing; A Neo Durkheimian Perspective The British Journal of Criminology, 47; 214-33.

- Jackson. J. (2004), 'Experience and expression, Social and cultural significance in the fear of crime', The British Journal of Criminology, 44; 946-966.

- SKOGAN, w.G. (1986), Fear of Crime and Neighborhood Change, in Reiss A. & Tonry M. (eds), Crime and Justice; An Annual Review of Research, The University of Chicago Press, Chicago, 8;203-229.

- Maryama, G.M. (1997). Basics of structural equation modeling. sage publications.

- Wolfers, A, (1962) National Security as an ambiguous symbol BALTI-MORE; john Hopkins University Press.